



- 2 SUHDANNEKUVA
- 3 HELSINGIN SEUDUN TOIMIALARAKENNE
- 4 TOIMIALOJEN VERTAILU
- 6 TEOLLISUUS
- 7 RAKENTAMINEN
- 8 KAUPPA
- 9 MAJOITUS- JA RAVITSEMISTOIMINTA
- 10 RAHOITUSTOIMINTA
- 11 PALVELUT LIIKE-ELÄMÄLLE
- 12 INFORMAATIO JA VIESTINTÄ
- 13 LIIKENNE
- 14 PALVELUT KOTITALOUKSILLE
- 15 VAIHTUVA TEEMA:
ASUNTOMARKKINAT HELSINGIN SEUDULLA

Helsingin seudun | 2 toimialakatsaus | 09

1.6.2009



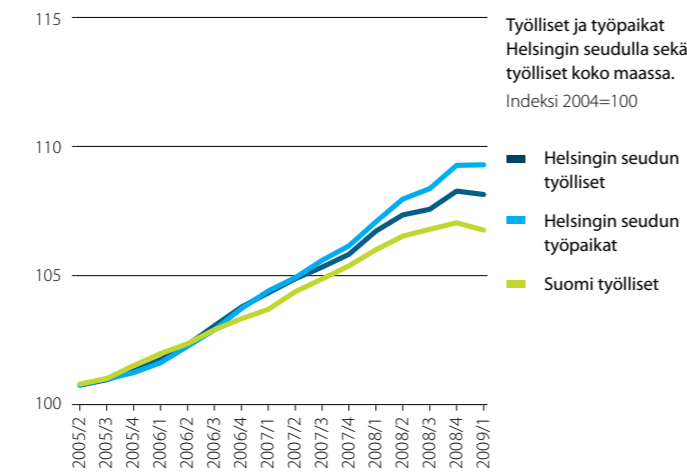
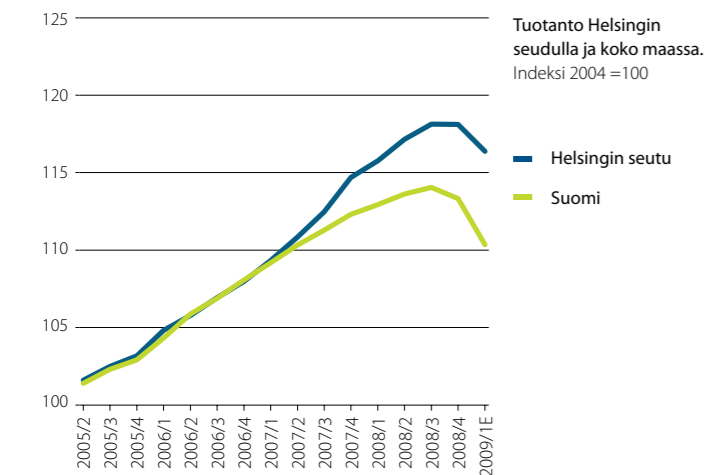
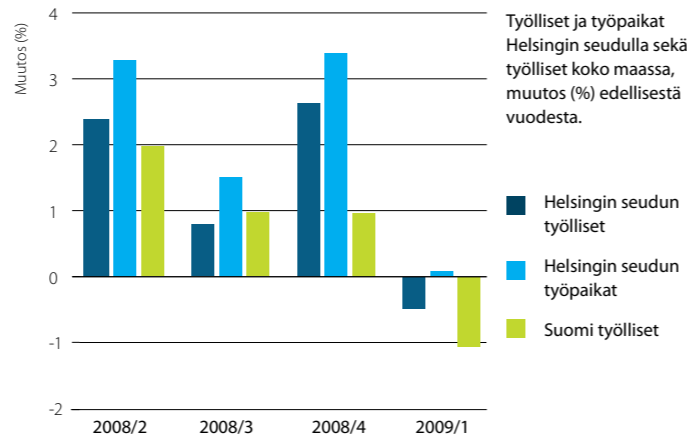
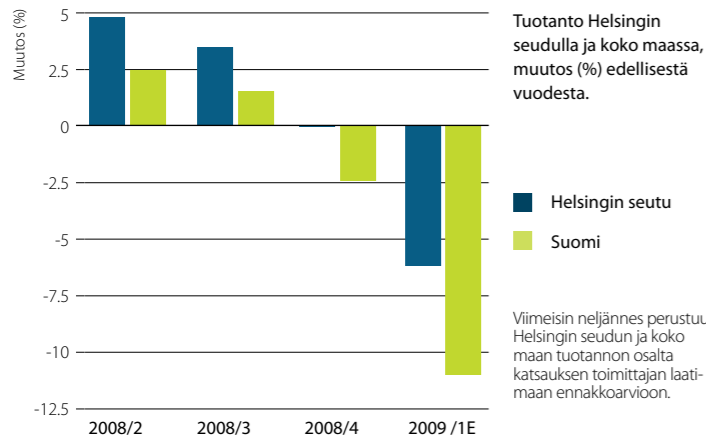
**Helsingin seudun tuotanto väheni rajusti kulu-
van vuoden alussa. Myös työllisyys kääntyi
laskuun.**

Talouden taantuma tuli Helsingin seudulle myöhemmin kuin muualle Suomeen, mutta kulu-
van vuoden alussa vaikutukset tuntuivat vahvas-
ti myös täällä. Tuotanto väheni ennakoarvion
mukaan 6 % vuoden 2009 ensimmäisellä nel-
jänneksellä, kun viime vuoden viimeisellä nel-
jänneksellä muutos oli vain lievästi negatiivinen.
Tuotannon vähennys oli kuitenkin Helsingin seu-
dulla edelleen selvästi lievempi kuin koko maas-
sa. Ennen taantumaa talous kasvoi Helsingin
seudulla selvästi nopeammin kuin koko maassa

vuoden 2007 alkupuolelta alkaen. Vuoden alun
tuotannon lasku perustui teollisuuden, tukku-
kaupan, liikenteen ja rakentamisen vähenemi-
seen. Useimmilla palvelualoilla kasvu pysähtyi,
mutta varsinaista tuotannon vähenemistä ei en-
nakoarvioiden mukaan vielä ollut nähtävissä.
Vuodesta 2004 seudun tuotanto on kasvanut 16 %,
kun koko maassa nousu on ollut 10 %.

Helsingin työmarkkinoilla työpaikkojen ja työllii-
syyden kasvu jatkui vahvana viime vuoden lop-
puun asti, mutta kulu- van vuoden alussa tapahtui
selvä käänne. Helsingin seudulla asuvat työlliset
vähenivät edellisvuodesta puoli prosenttia kulu-
van vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mut-

ta seudulla sijaitsevien työpaikkojen määrä py-
syi samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Koko
maassa työllisten määrä väheni prosentin. On
huomattava, että lomautukset eivät näy työllii-
syy- ja työpaikkaluvuissa. Työllisyyskehitys seu-
rasi toimialoittain tuotantoa: teollisuudessa, ra-
kentamisessa, tukkukaupassa ja liikenteessä
työpaikat vähenivät. Sen sijaan monilla palvelu-
aloilla työllisyys kasvoi tai pysyi muuttumattoma-
na. Työmarkkinoilla Helsingin seudun kehitys on
ollut viime aikoina positiivisempaa kuin koko
maassa, vastaavasti kuin tuotannossa. Vuodesta
2004 Helsingin seudun työllisen määrä on lisään-
tynyt yli 8 % ja työpaikat yli 9 %, kun valtakunnal-
linen työllisten ja työpaikkojen kasvu on ollut 7 %.



Helsingin seutu koostuu 14 kunnasta, jotka jakautuvat pääkaupunkiseutuun ja kehysalueeseen. Helsingin seudulla asuu 25 % koko maan väestöstä, sijaitsee 29 % maan työpaikoista ja tuotetaan 34 % maan bruttokansantuotteesta.

Helsingin seutu

Helsingin seudulla asui vuoden 2009 maalikuussa 1 324 000 henkeä. Asukasmäärä kasvoi edellisvuodesta noin 17 000 hengellä eli 1,3 %. Seudulla on 708 000 työllistä ja 751 000 työpaikkaa työvoimatutkimuksen mukaan. Alueen tuotannon arvonlisäys oli vuonna 2008 noin 52 miljardia euroa.

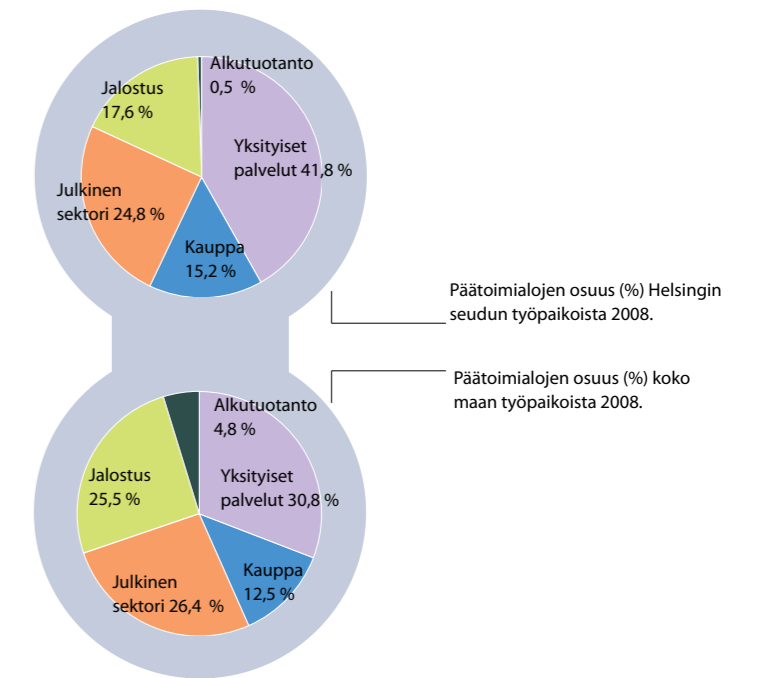
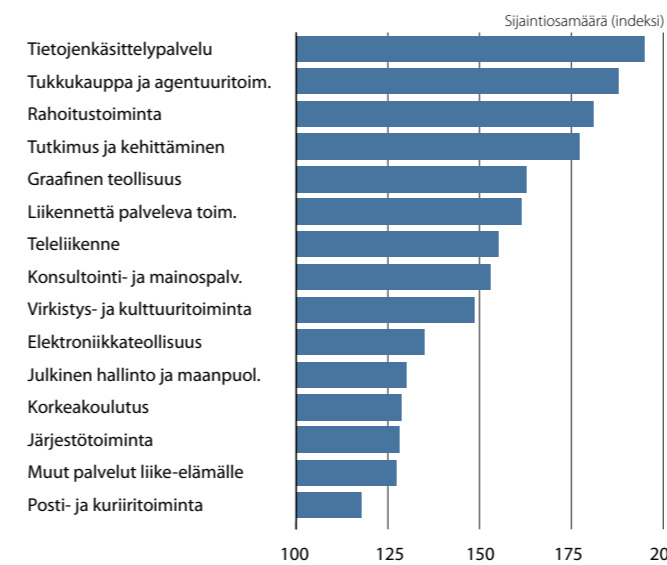
Toimialarakenne

Helsingin seudun elinkeinorakenne on hyvin palveluvaltainen, työpaikoista 18 % on jalostuksessa, 57 % kaupan ja muiden yksityisten palveluiden toimialoilla sekä 25 % julkisessa hallinnossa ja hyvinvointipalveluissa. Erityisesti kaupan ja muiden yksityisten palvelualojen osuus on Helsingin seudulla tuntuvasti suurempi kuin koko maassa. Julkisen hallinnon ja hyvinvointipalvelujen työpaikkaosuus on seudulla hieman pienempi ja jalostuksen osuus huomattavasti alhaisempi kuin koko maassa. Alkutuotannon merkitys on Helsingin seudulla lähes olematon.

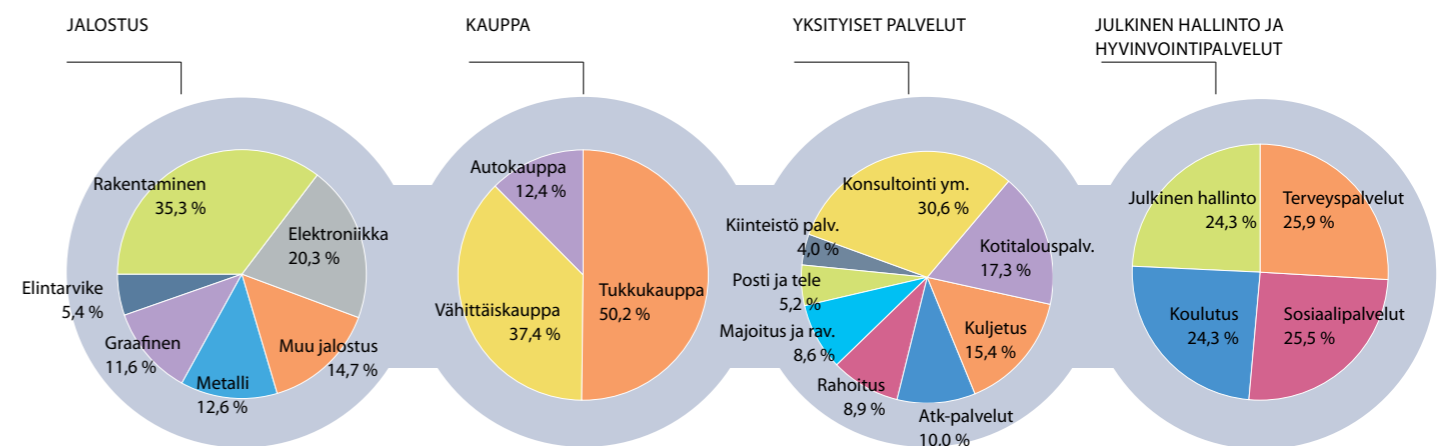
Erikoistumisalat

Helsingin seudun elinkeinotoiminnan erikoistumista voidaan tarkastella suhteuttamalla seudun kunkin toimialan työpaikkaosuus koko maan vastaavaan osuuteen. Näiden ns. sijaintiosamäärien perusteella Helsingin seutu on vahvimmin suuntautunut erikoistuneisiin palvelualoihin, korkean teknologian teollisuuteen ja palveluihin, tutkimukseen ja kehittämiseen sekä korkeakoulutukseen, logistiikkaan sekä toimintoihin, jotka liittyvät seudun rooliin maan hallinto- ja päätöksentekokeskuksena. Helsingin seudun erikoistumisprofiili poikkeaa ratkaisevasti kaikista muista Suomen suurista kaupunkialueista.

Helsingin seudun vahvimmat erikoistumisalat. Indeksi, koko maa = 100



Työpaikkojen toimialajakauma Helsingin seudun päätoimialoilla.



Toimialojen vertailu

Liikevaihto, palkkasumma, henkilöstömäärä ja työllisyys

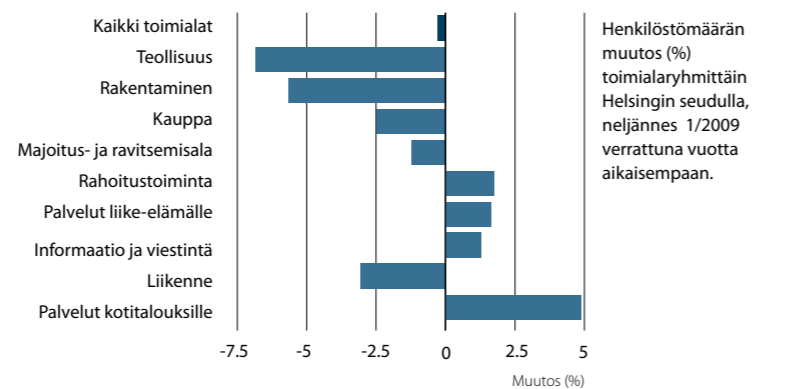
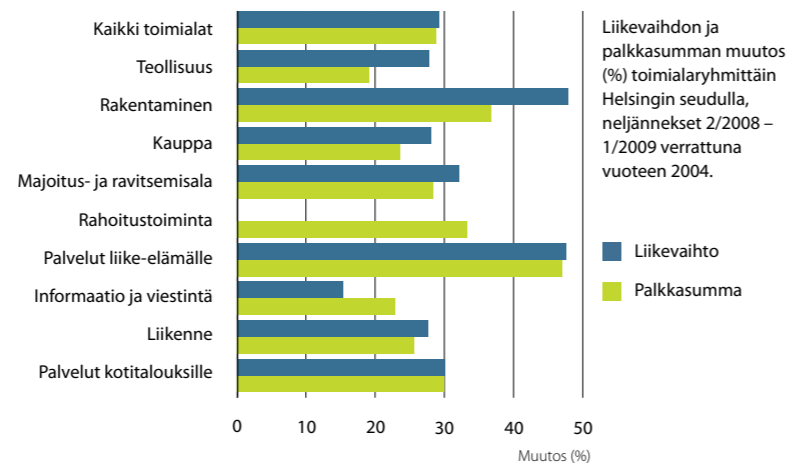
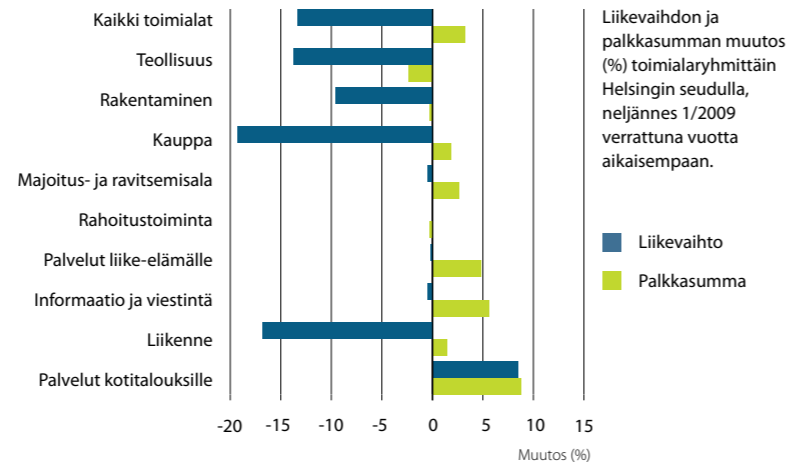
Liiketoiminnan muutoksissa oli suuria eroja Helsingin seudun päätoimialojen välillä. Teollisuus, rakentaminen ja tukkukauppa vetivät liikevaihdon laskuun, mutta palkkasumma kasvoi edelleen useimmilla aloilla.

Yritysten liikevaihto ja palkkasumma

Talouden aktiivisuuden eroja toimialojen välillä verrataan oheisissa kuvioissa käyttäen indikaattoreina liikevaihtoa ja palkkasummaa (rahoitustoiminnassa ei liikevaihtoa). Muutokset esitetään nimellisinä, poistamatta inflaation vaikutusta.

Helsingin seudun yritysten yhteenlaskettu liikevaihto kääntyi jyrkkään laskuun viime vuoden lopulla. Kuluvaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä kokonaisliikevaihto väheni ennakoarvion mukaan 13 % edellisvuodesta. Kuluttajahinnoilla mitattu inflaatio hidastui 1,7 %:iin. Tukkuhinnat ja teollisuuden tuottajahinnat kääntyivät jo selvään laskuun. Päätoimialojen välillä oli erittäin suuret erot liikevaihdon muutoksessa. Kaupan liikevaihto väheni viidenneksen tukku- ja autokaupan vetämänä ja liikenteessä muutos oli lähes yhtä raju. Teollisuuden liikevaihto supistui 14 % ja rakentamisen 10 % edellisvuodesta. Sen sijaan palvelualoilla muutokset olivat maltillisempia. Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa, liike-elämän palveluissa sekä informaatio- ja viestintäalalla liikevaihdon lasku jäi alle puoleen prosenttiin. Palvelut kotitalouksille oli ennakoarvion mukaan ainoa päätoimiala, jossa liikevaihto kasvoi, lisäystä tuli alkuvuonna lähes 9 %. Yhteenlaskettu palkkasumma kasvoi edelleen 3 %. Nopeimmin palkkasumma kasvoi kotitalouden palveluissa (9 %) ja varsin paljon myös informaatio- ja viestintäalalla sekä liike-elämän palveluissa. Teollisuuden palkkasumma pieneni 2,5 %.

Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto oli viimeksi kuluneen vuoden aikana keskimäärin 29 % korkeampi kuin vuonna 2004. Palkkasumma on kasvanut yhtä paljon kuin liikevaihto. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %. Liikevaihto on lisääntynyt eniten, lähes puolella, rakentamisessa ja liike-elämän palveluissa. Palkkasumma on kasvanut lähes saman verran liike-elämän palveluissa.



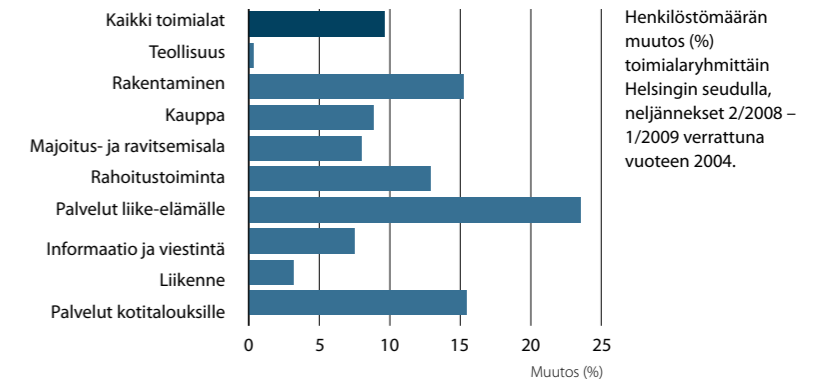
Henkilöstömäärä päätoimialoilla

Henkilöstömääräindikaattori kuvaa Helsingin seudulla toimivissa yrityksissä ja muissa organisaatioissa tehtyjen henkilötyövuosien määrää. Koska henkilöstömäärä arvioidaan palkkasumman perusteella, lomautukset vaikuttavat henkilöstömääräindikaattoriin, toisin kuin työllisyyttä tai työpaikkoja kuvaaviin lukuihin. Kaikkien toimialojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä kääntyi laskuun vuoden alussa, vähennys oli 0,5 % edellisvuodesta kuluvaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Henkilöstömäärä väheni teollisuudessa, rakentamisessa, liikenteessä ja kaupassa sekä jonkin verran myös majoitus- ja ravitsemisalalla. Henkilöstömäärä lisääntyi edelleen vahvasti kotitalouksien palveluissa ja kohtuullisesti myös rahoituksessa, liike-elämän palveluissa sekä informaatio- ja viestintäalalla. Vuodesta 2004 Helsingin seudun yritysten henkilöstömäärä on noussut 10 %. Liike-elämän palveluissa määrä on noussut lähes neljänneksen. Teollisuuden henkilöstömäärä on samalla tasolla kuin vuonna 2004.

Työpaikkojen muutos toimialoittain

Tarkemmalla toimialatasolla Helsingin seudun työpaikkojen kehitystä voidaan seurata Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedoilla. Työpaikkojen muutoksen tarkastelussa käytetään uutta toimialaluokitusta vuodelta 2008. Käsitteiden ja tietolähteiden eroista johtuen työpaikkojen määrän muutokset poikkeavat monilla toimialoilla henkilöstömäärän muutoksista. Kuviossa on verrattu viimeisen puolen vuoden jaksoa vuoden 2008 alkupuolikkaaseen. Työpaikkojen määrä kasvoi eniten, yli 10 %, moottorijoneuvojen kaupassa, konsultointi- ja mainospalveluissa sekä arkkitehti- ja insinööripalveluissa. Työpaikat lisääntyivät yli 5 % terveydenhuolto- ja sosiaalipalveluissa, virkistys- ja kulttuuritoiminnassa, ohjelmisto- ja tietopalveluissa, sähkö-, lämpö- ja vesihuollossa, koulutuksessa sekä hallintopalveluissa ja pääkonttoreissa.

Työpaikkojen määrä supistui yli 15 % painamisesä sekä kiinteistö- ja turvapalveluissa. Myös Tutkimuksessa ja kehittämisessä, järjestötoiminnassa, televiestinnässä, öljyn ja kemiallisten tuotteiden valmistuksessa sekä elintarvikkeiden valmistuksessa työpaikat vähenivät tuntuvasti, yli 10 %.



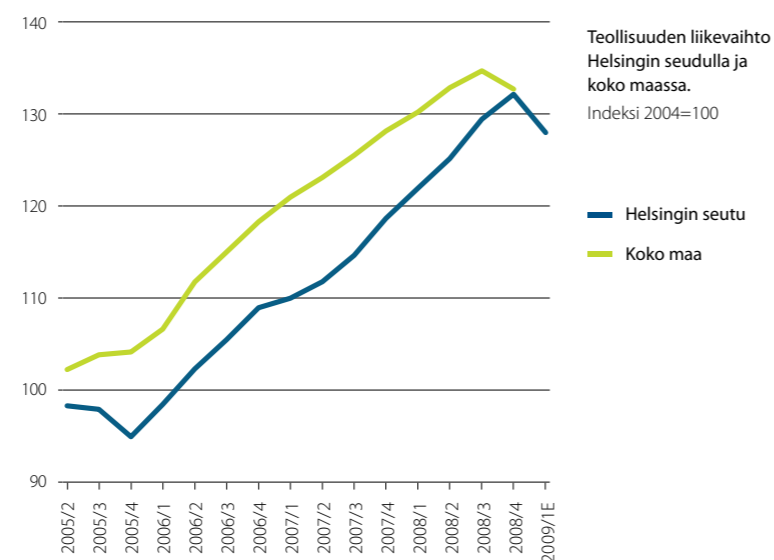
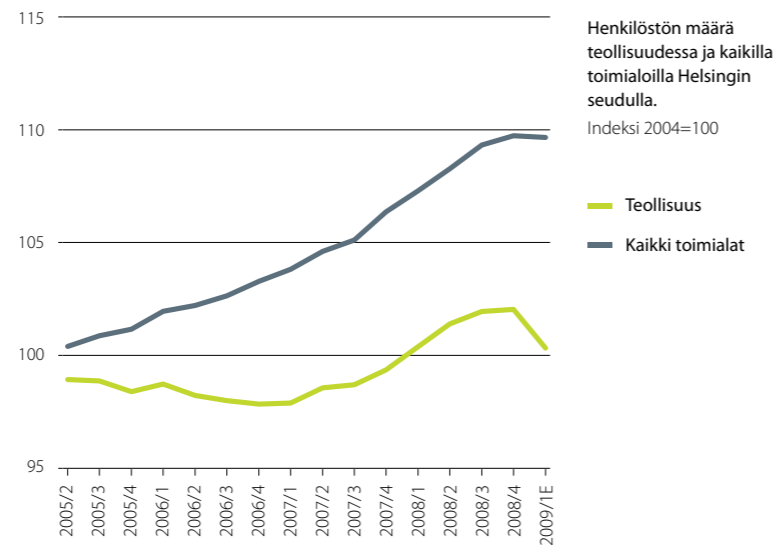
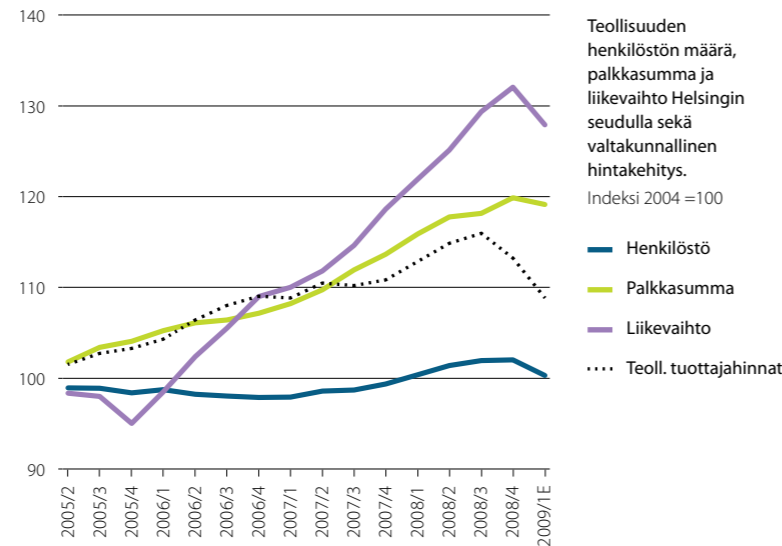
Teollisuusyritysten liiketoiminta kääntyi laskuun vuoden alussa.

Helsingin seudulla toimivien teollisuusyritysten liikevaihdon kehityksessä tapahtui jyrkkä käänne vuoden alussa. Kasvu hidastui jo vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä, mutta kääntyi ennakoarvion mukaan jyrkkään laskuun vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Teollisuuden liikevaihto supistui vuoden takaisesta lähes 14 %. Teollisuuden tuottajahinnat laskivat lähes 4 %. Helsingin seudun teollisuuden liikevaihto on seurannut usean vuoden ajan koko maan trendiä, mutta viimeisen puolentoista vuoden aikana seudun kasvuvauhti on ylittänyt valtakunnallisen tason. Vuodesta 2004 Helsingin seudun teollisuuden liikevaihto on kasvanut 28 %. Samana aikana teollisuuden tuottajahinnat ovat nousseet 9 %.

Teollisuuden palkkasumma supistui ennakoarvion mukaan hieman yli 2 %, mikä oli selvästi vähemmän kuin alan liikevaihto vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Teollisuuden henkilöstömäärä väheni 7 % edellisvuodesta. Vuodesta 2004 Helsingin seudun teollisuuden palkkasumma on noussut 19 %, henkilöstömäärä on pysynyt vuoden 2004 tasolla.

Helsingin seudun teollisuusyrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 75 000 työpaikkaa.

Teollisuuden henkilöstömäärä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

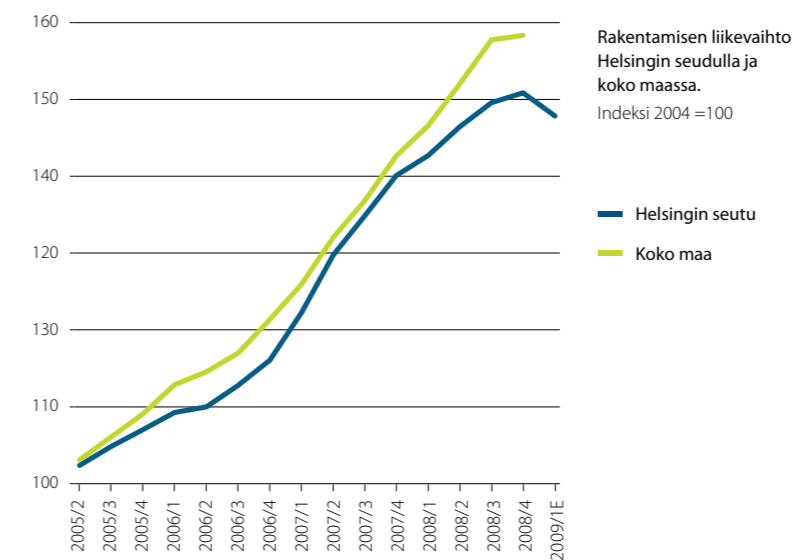
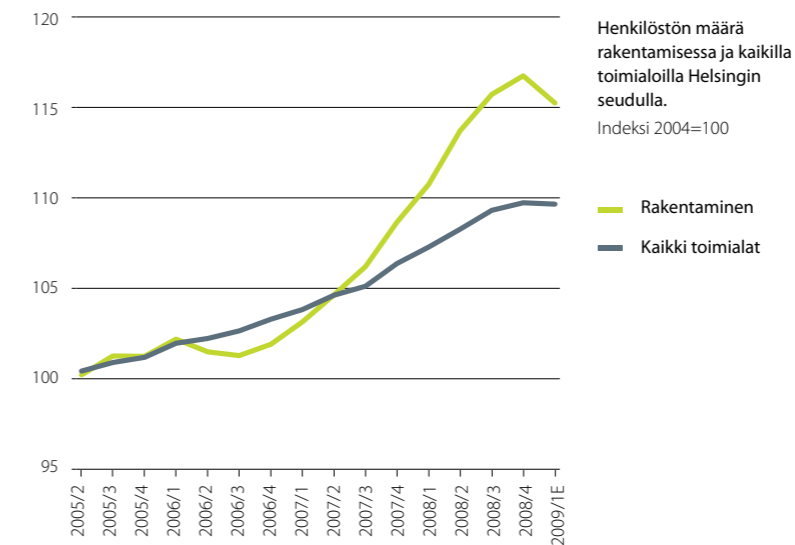
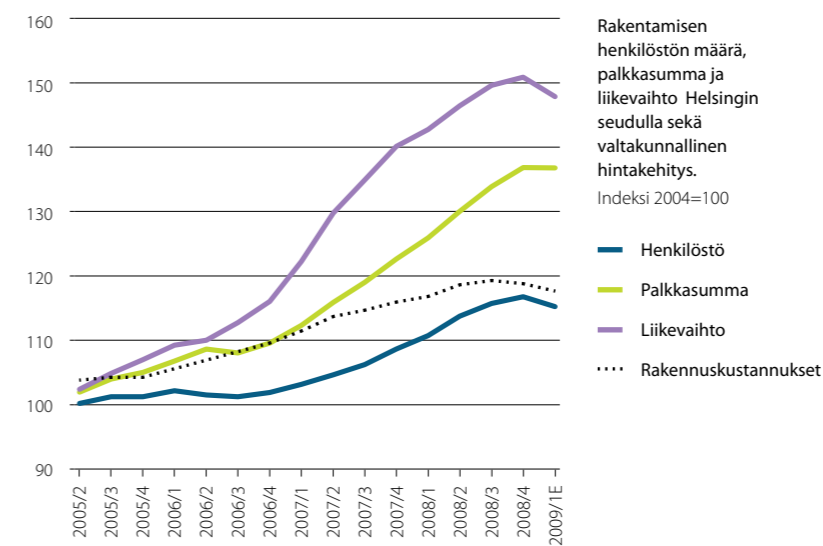


Rakennusalan liiketoiminta supistui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Rakennusalan liikevaihto supistui ennakoarvion mukaan noin 10 % vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Rakennuskustannukset nousivat vajaan prosentin samana aikana. Alan trendi on viime vuosina ollut hyvin samanlainen Helsingin seudulla ja koko maassa. Vuodesta 2004 alan liikevaihto on kasvanut seudulla 48 %. Toimiala on ollut yhdessä liike-elämän palveluiden kanssa seudun kasvun kärkiä. Rakennuskustannukset ovat nousseet samana aikana 18 %. Ennen taantumaa toimiala oli monta vuotta seudun kasvun kärkiä yhdessä liike-elämän palveluiden kanssa.

Rakennusyritysten palkkasumma kääntyi negatiiviseksi vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mutta supistui alle puoli prosenttia. Palkkasumman supistuminen oli hitaampaa kuin liikevaihdon osalta myös rakennusallalla. Toimialan henkilöstömäärä supistui vajaa 6 %. Vuodesta 2004 rakennusalan palkkasumma on kasvanut 37 % ja henkilöstömäärä 15 %.

Helsingin seudun rakennusalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 48 000 työpaikkaa.



Rakentamisen liikevaihto, palkkasumma ja henkilöstömäärä Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



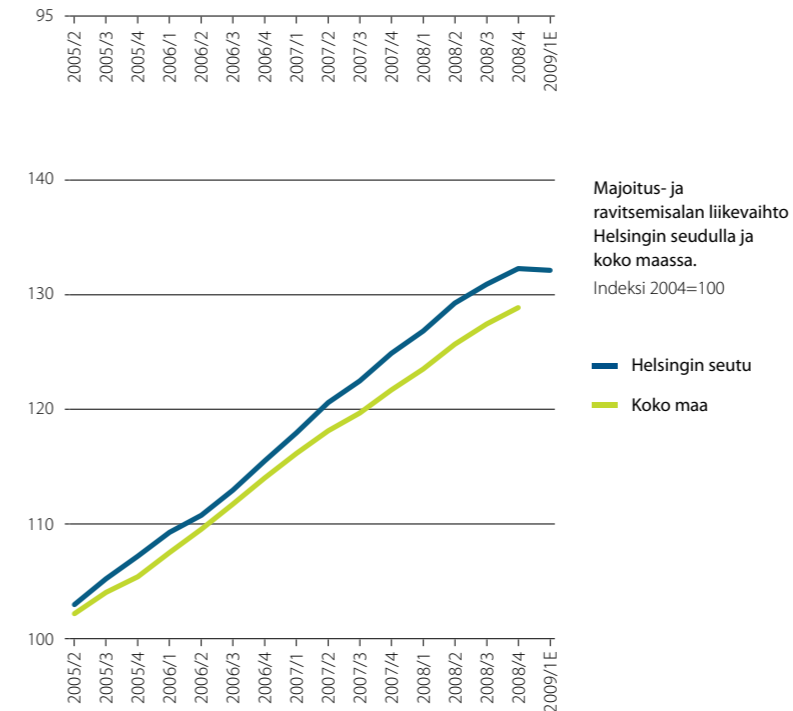
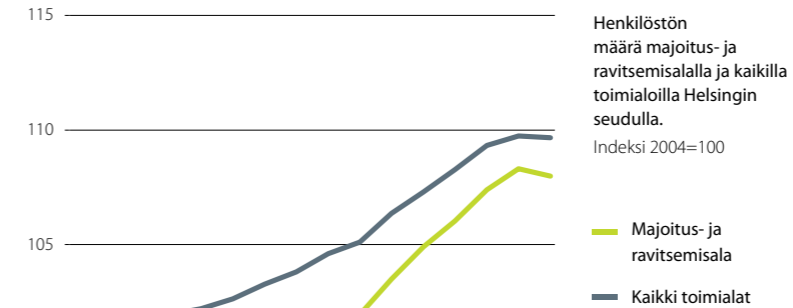
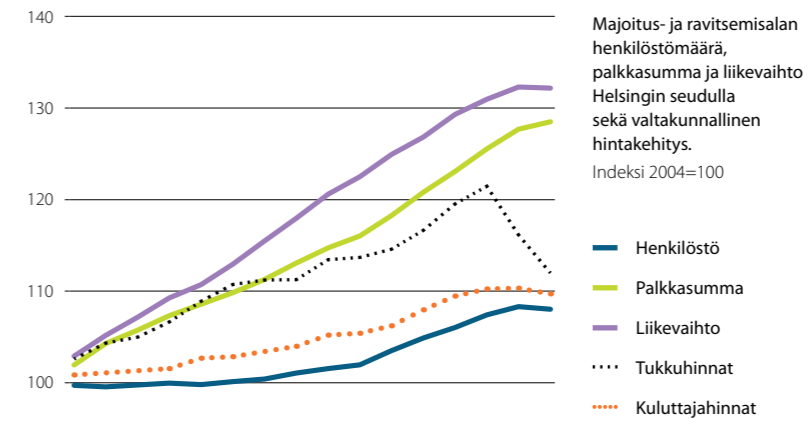
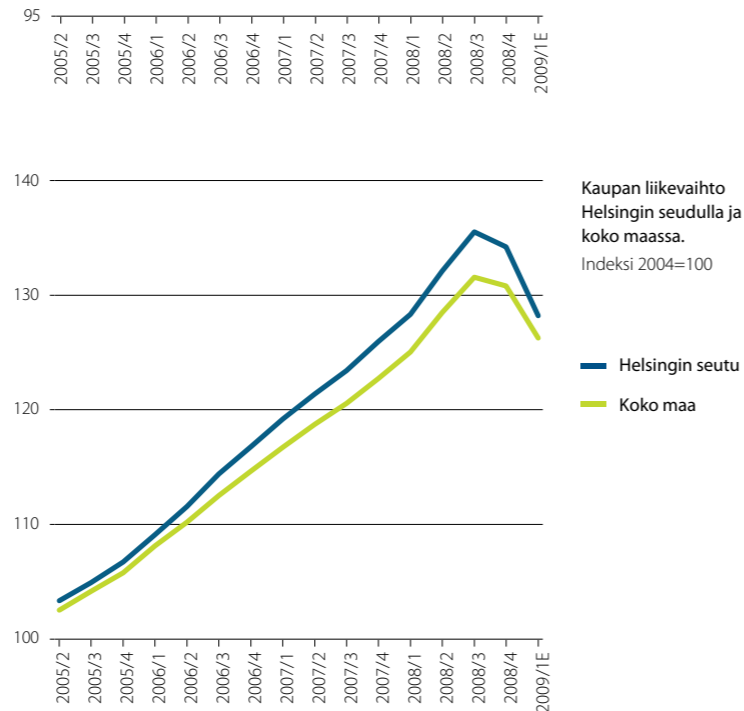
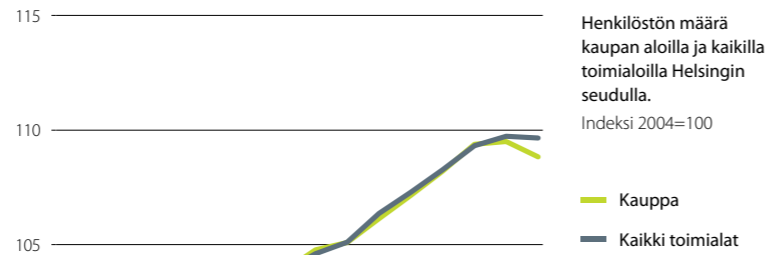
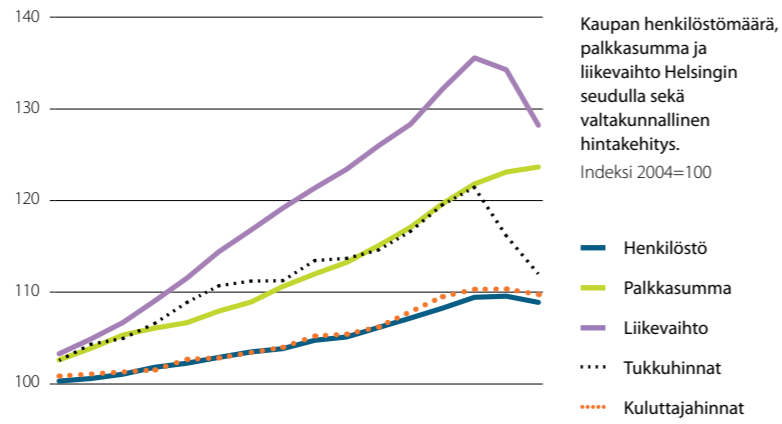
Kaupan liikevaihdon alamäki jatkui jyrkkänä ja myös henkilöstömäärä supistui.

Kaupan liiketoiminta on kasvanut Helsingin seudulla vakaasti useita vuosia. Viime vuoden lopulla alan liikevaihdon trendissä tapahtui kuitenkin käänne alaspäin ja ennakoarvion mukaan kaupan liikevaihto väheni edelleen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, peräti 19 % edellisvuodesta. Kaupan liikevaihdon lasku perustuu autokaupan ja tukkukaupan rajuun laskuun. Sen sijaan vähittäiskaupan liikevaihto supistui vuoden alussa vain prosentit. Kaupan liikevaihdon trendi on ollut samanlainen Helsingin seudulla ja koko maassa usean vuoden ajan. Vuodesta 2004 alan liikevaihto on noussut Helsingin seudulla 28 %. Tukkuhinnat ovat nousseet samana aikana 12 % ja kuluttajahinnat 10 %.

Kaupan palkkasumma pysyi kasvavana ja nousi lähes 2 %, mutta henkilöstömäärä supistui noin 3 % edellisvuodesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Kaupan palkkasumman ja liikevaihdon muutoksen välillä oli todella suuri ero. Vuodesta 2004 alan palkkasumma on kasvanut 24 % ja henkilöstömäärä 9 %. Kaupan liikevaihto ja henkilöstömäärä ovat kasvaneet lähes saman verran kuin kaikilla toimialoilla keskimäärin vuoteen 2004 verrattuna, mutta alan palkkasumman kasvu on ollut jonkin verran keskimääräistä hitaampaa.

Työvoimatutkimuksen mukaan kaupan toimialoilla oli viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 112 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kaupan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



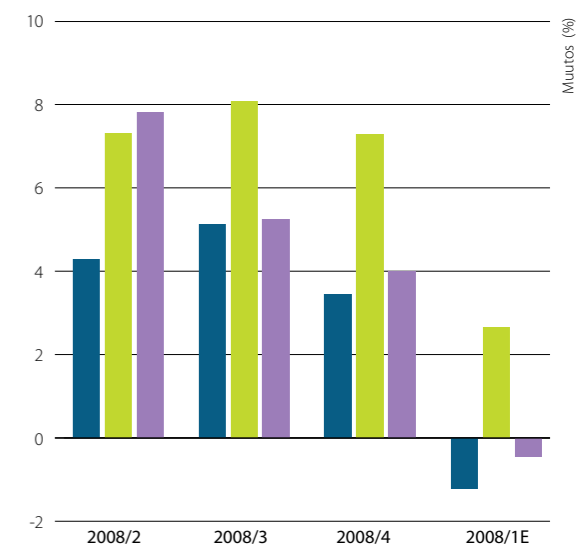
Majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihto ja henkilöstömäärä supistuivat hieman vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

Helsingin seudun majoitus- ja ravitsemisalalan liikevaihto supistui ennakoarvion mukaan puoli prosenttia edellisvuodesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Viime vuosina alan liikevaihto on Helsingin seudulla seurannut koko maan trendiä, mutta kasvanut seudulla hieman voimakkaammin. Vuodesta 2004 majoitus- ja ravitsemistoiminnan liikevaihto on kasvanut 32 %. Tukkuhinnat ovat nousseet samana aikana 12 % ja kuluttajahinnat 10 %.

Toimialan palkkasumma kasvoi 3 %, mutta henkilöstömäärä supistui prosentit edellisvuodesta vuoden alussa. Majoitus- ja ravitsemisalalan palkkasumma on noussut 29 % vuodesta 2004, suhteellisesti hieman vähemmän kuin alan liikevaihto. Alan henkilöstömäärä on noin 8 % korkeammalla tasolla kuin 2004, kasvu on ollut hieman hitaampaa, kuin seudun kaikilla toimialoilla keskimäärin.

Majoitus- ja ravitsemisalalla oli työvoimatutkimuksen mukaan noin 27 000 työpaikkaa Helsingin seudulla viimeksi kuluneen vuoden aikana.

Majoitus- ja ravitsemisalalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



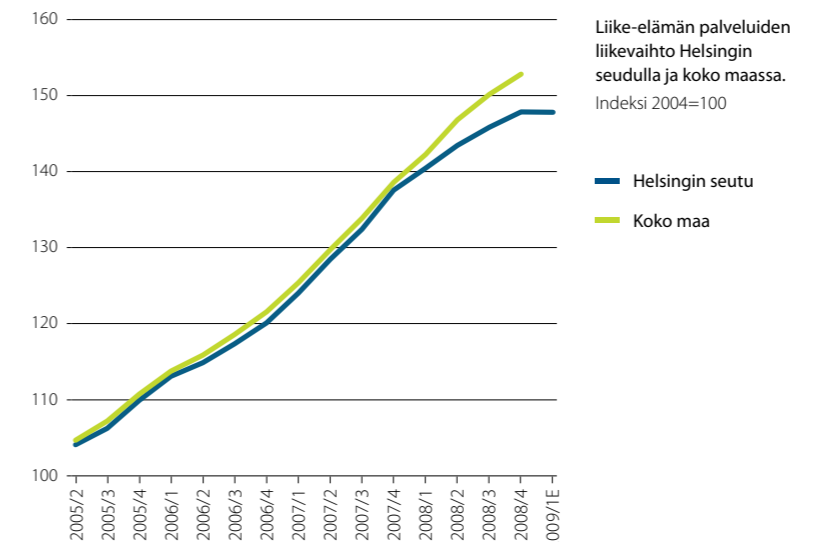
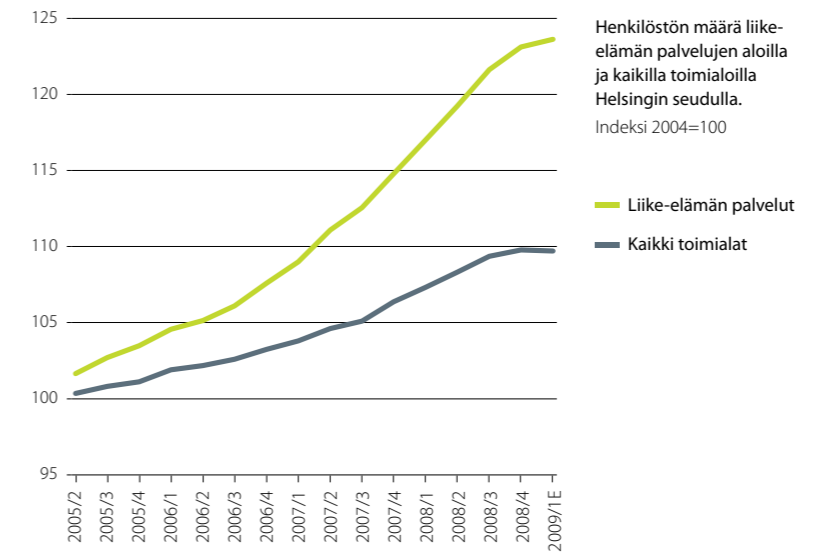
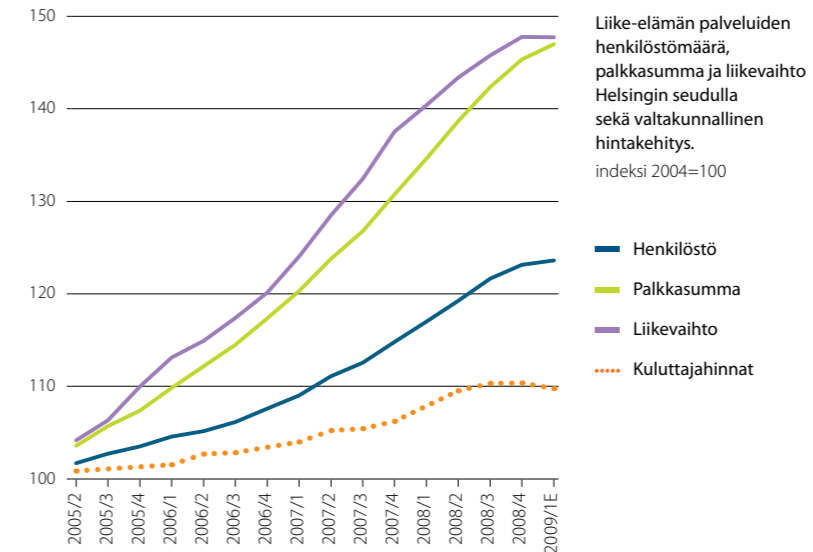
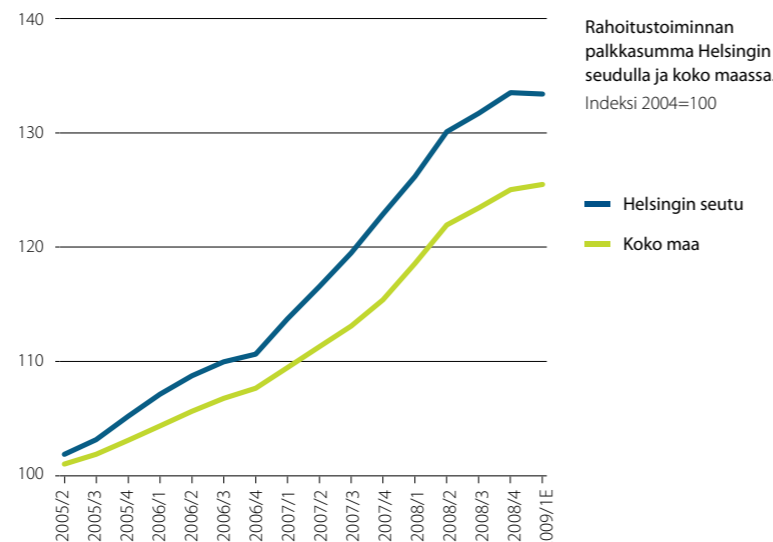
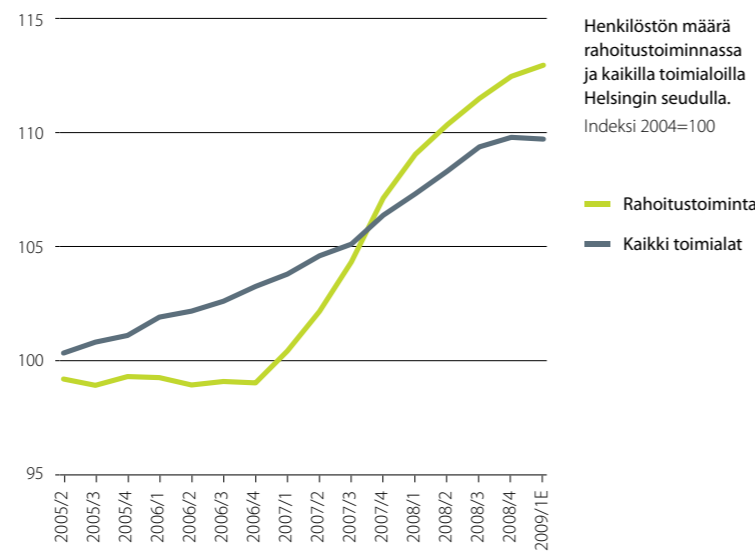
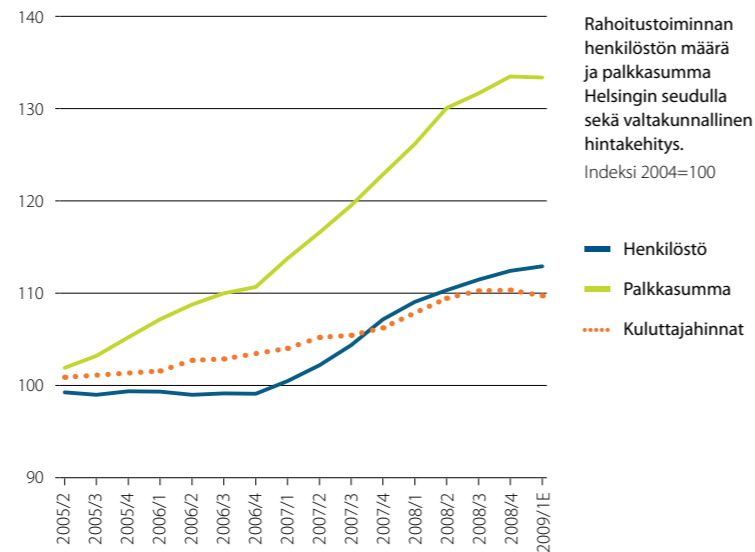
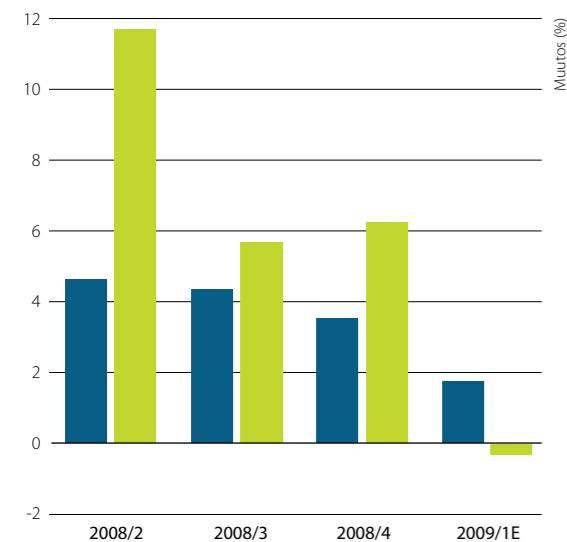
Rahoitustoiminnan palkkasumma supistui hieman, mutta henkilöstömäärä kasvoi edelleen.

Helsingin seudun rahoitustoiminnan palkkasumma supistui vuoden ensimmäisellä neljänneksellä vajaa puoliprosenttia edellisvuodesta. Alan palkkasumma on kasvanut Helsingin seudulla usean vuoden ajan nopeammin kuin koko maassa. Vuodesta 2004 alkuun palkkasumman on lisääntynyt 33 %, suhteellisesti jonkin verran enemmän kuin kaikilla toimialoilla yhteensä.

Rahoitusalan henkilöstömäärä kasvoi edelleen, mutta aiempaa hitaampana. Vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä kasvoi vajaa 2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Alan henkilöstömäärä on lisääntynyt suhteellisesti jonkin verran enemmän kuin kaikilla aloilla keskimäärin vuoteen 2004 nähden. Vuoden alussa alalla oli 13 % enemmän henkilöstöä kuin vuonna 2004.

Rahoitustoiminnassa oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 28 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Rahoitustoiminnan henkilöstön määrä ja palkkasumma Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%)



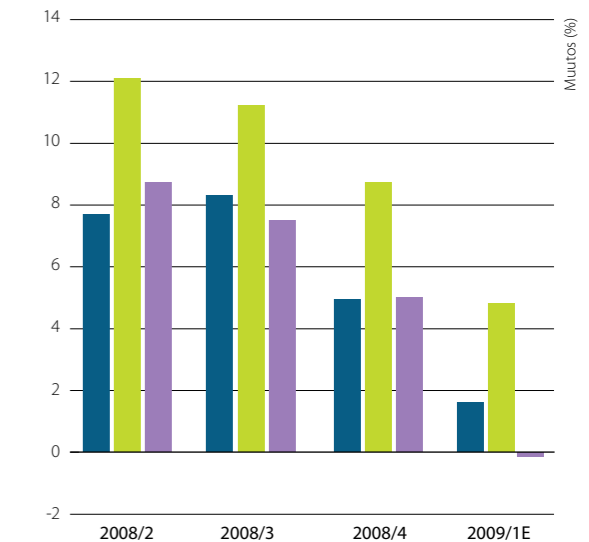
Liike-elämän palveluiden toimialan liikevaihto kääntyi laskuun, mutta palkkasumma kasvoi edelleen suhteellisen nopeasti.

Liike-elämän palveluiden liikevaihto supistui ennakoarvion mukaan hieman edellisvuodesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Toimialan liiketoiminta oli vakaalla ja nopealla kasvu-uralla vuoden 2005 alusta alkaen, mutta vuoden 2008 lopussa kasvuvauhti hidastui ja liikevaihto kääntyi laskuun tämän vuoden alussa. Vuodesta 2004 alkuun liikevaihto on noussut 48 %, yhtä paljon kuin rakennusalan liikevaihto. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %. Liike-elämän palveluiden liikevaihdon trendi on pitkään ollut Helsingin seudulla samanlainen kuin koko maassa, viime vuoden aikana ala kasvoi koko maassa kuitenkin nopeammin kuin Helsingin seudulla.

Liike-elämän palveluiden palkkasumma kasvoi vajaa 5 % edellisvuodesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Palkkasumman kehitys jatkui edelleen liikevaihtoa positiivisempaan, kuten edellisen vuoden neljänneksillä. Alan henkilöstömäärä lisääntyi noin 2 %. Vuodesta 2004 alkuun palkkasumma on noussut 47 %, saman verran kuin rakentamisessa. Palkkasumma on seurannut liikevaihdon trendiä, mutta liikevaihdon lasku ei vielä heijastunut palkkasummaan. Alan henkilöstömäärä on kasvanut 24 % vuodesta 2004, sekin tuntuvasti enemmän kuin muilla päätöimialoilla.

Työvoimatutkimuksen mukaan palveluja liike-elämälle tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana Helsingin seudulla noin 111 000 työpaikkaa.

Liike-elämän palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%)



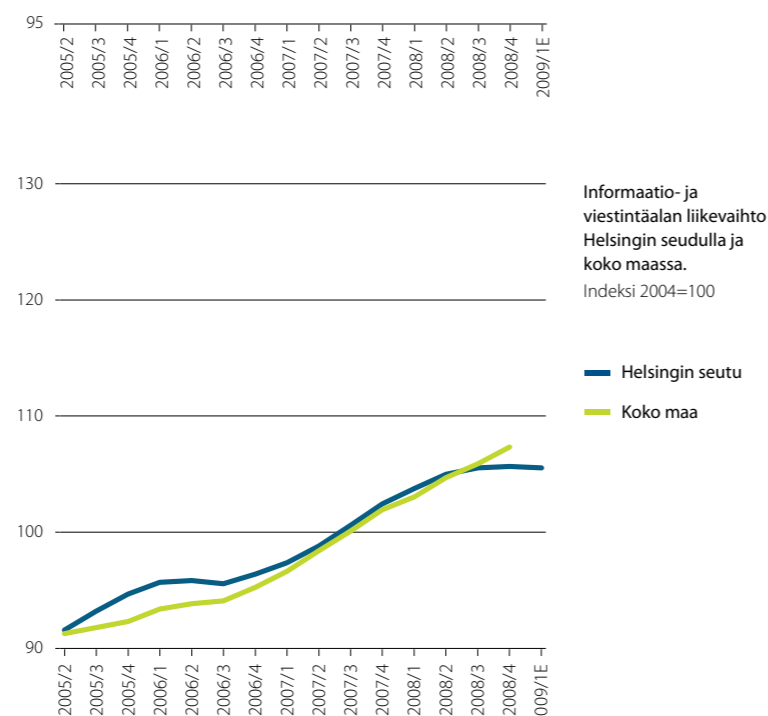
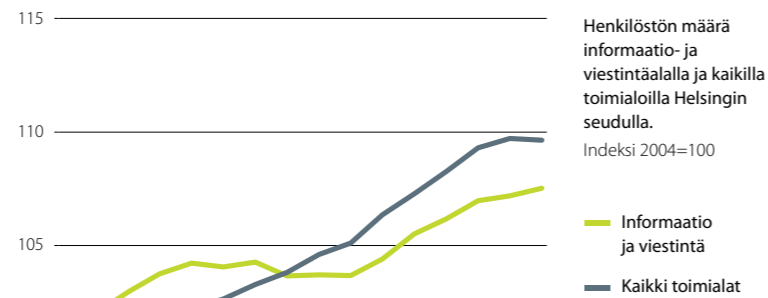
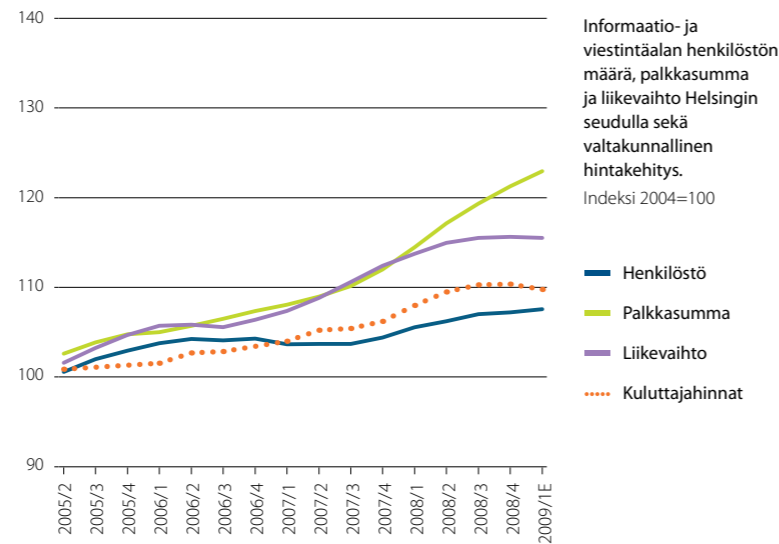
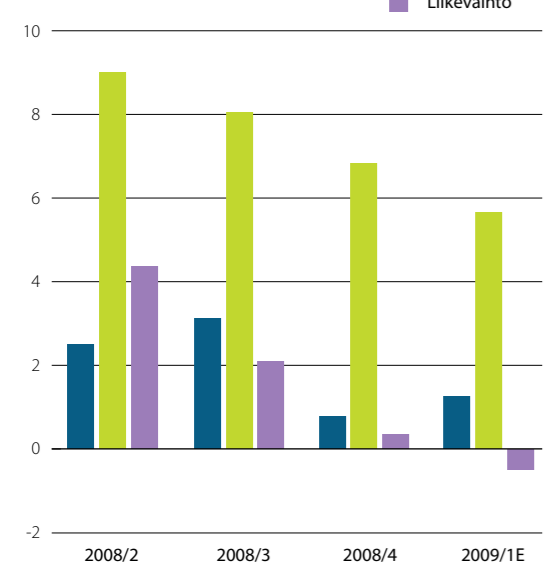
Informaatio- ja viestintäalan liikevaihto pieneni vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, mutta palkkasumma kasvoi edelleen vakaasti.

Helsingin seudun informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon kasvu pysähtyi vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä ja kääntyi vuoden alussa laskuun. Ennakoarvion mukaan alan liikevaihto supistui puoli prosenttia edellisvuodesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Informaatio- ja viestintäalan liikevaihdon kehitys on noudatellut viime vuosina valtakunnallista trendiä, viime vuoden aikana alan liikevaihto koko maassa ohitti kuitenkin kasvuvauhdissa Helsingin seudun. Vuodesta 2004 alan liikevaihto on kasvanut Helsingin seudulla noin 16 %, selvästi vähemmän kuin muilla toimialoilla. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %.

Informaatio- ja viestintäalan palkkasumma kasvoi edelleen vain hieman aiempaa hitaammin: vuoden ensimmäisellä neljänneksellä alan palkkasumma lisääntyi 6 % edellisvuodesta. Henkilöstömäärä kasvoi hieman yli prosentin vuoden takaiseen verrattuna. Vuodesta 2004 alan palkkasumma on noussut 23 %, jonkin verran vähemmän kuin toimialoilla keskimäärin. Informaatio- ja viestintäalan henkilöstömäärä oli vuoden alussa 8 % suurempi kuin vuonna 2004.

Informaatio- ja viestintäalan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 53 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Informaatio- ja viestintäalan henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).

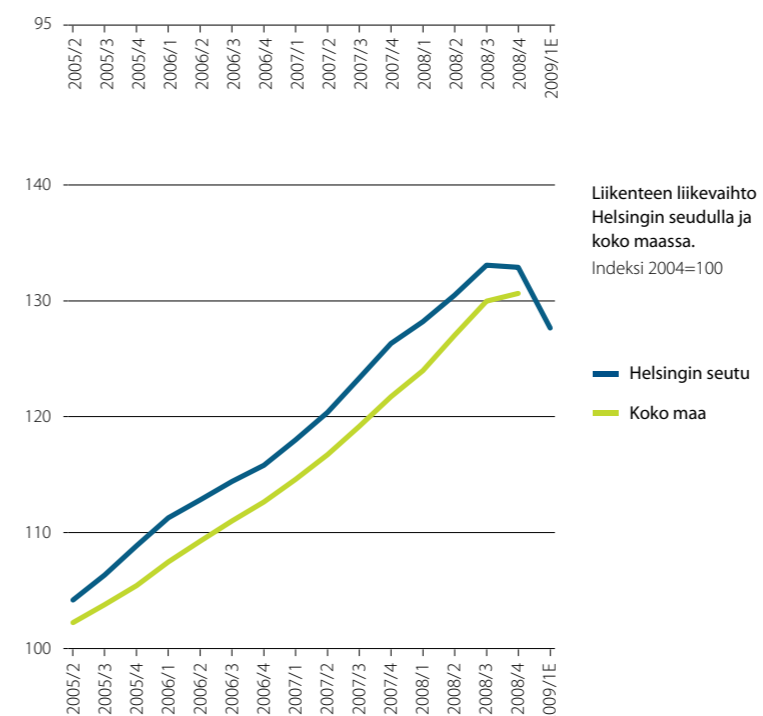
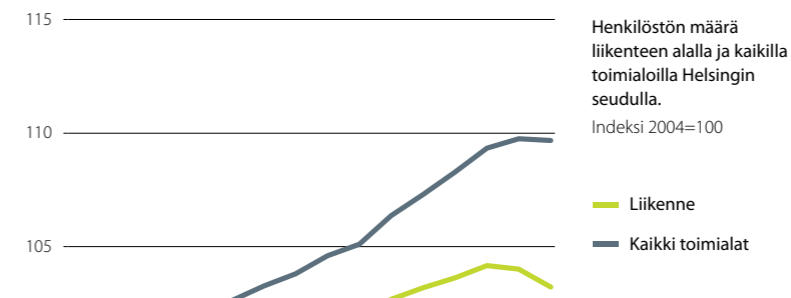
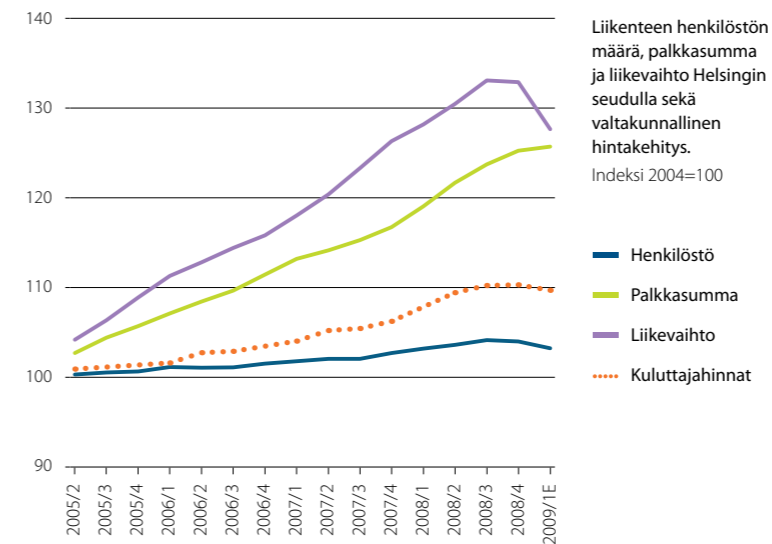


Liikenteen toimialan liikevaihdon lasku kiihtyi edelleen vuoden ensimmäisellä neljänneksellä.

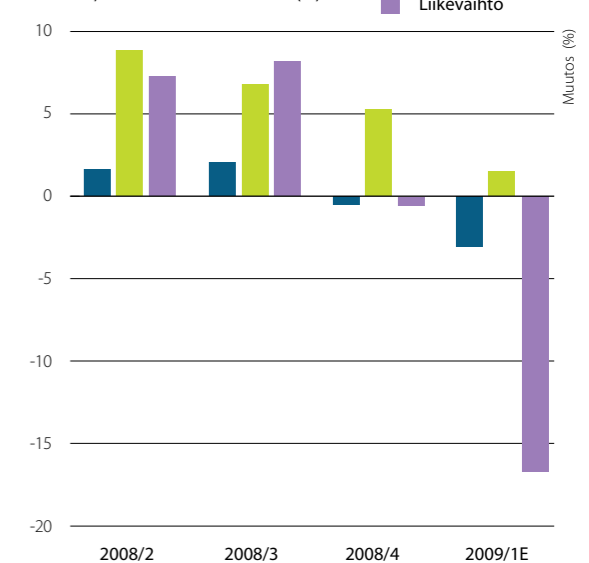
Helsingin seudun liikenneyritysten liikevaihto kääntyi laskuun vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä ja supistui jyrkästi vuoden 2009 alussa. Ennakoarvion mukaan alan liikevaihto pieneni lähes 17 % edellisvuodesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Lasku oli nopeampaa kuin kaikilla toimialoilla keskimäärin. Liikenteen liikevaihdon kehitys on noudatellut viime vuosina valtakunnallista trendiä. Vuodesta 2004 alan liikevaihto on noussut Helsingin seudulla 28 %, vain hieman vähemmän kuin kaikilla toimialoilla keskimäärin. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %.

Liikennealan palkkasumma pysyi kasvavana, mutta kasvu hidastui. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä alan palkkasumma lisääntyi vajaa 2 % edellisvuodesta. Liikenteen henkilöstömäärä kääntyi laskuun vuoden lopulla ja supistui edellisvuodesta 3 % vuoden alussa. Vuodesta 2004 alan palkkasumma on noussut 26 %, vain hieman vähemmän kuin kaikilla toimialoilla keskimäärin. Palkkasumman kasvu ohitti vuoden lopulla liikevaihdon kasvun. Liikenteen henkilöstömäärä oli vuoden alussa 3 % suurempi kuin vuonna 2004.

Liikenteen toimialan yrityksissä oli työvoimatutkimuksen mukaan viimeksi kuluneen vuoden aikana noin 54 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.



Liikenteen henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



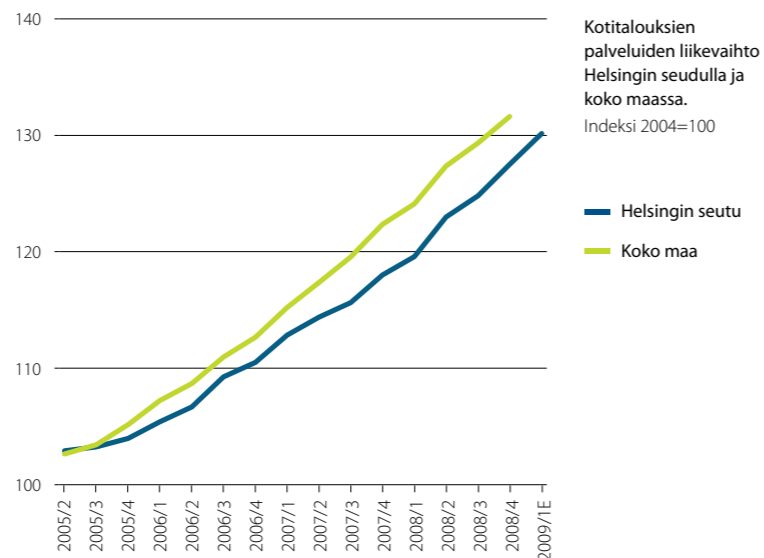
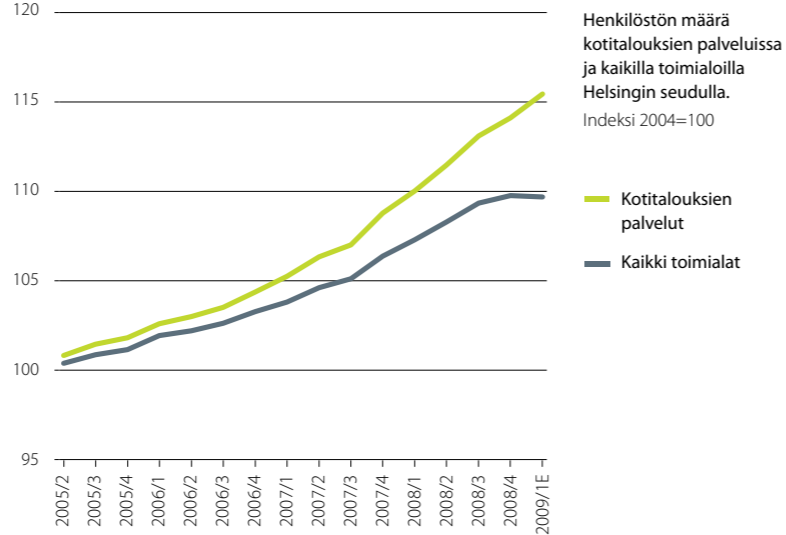
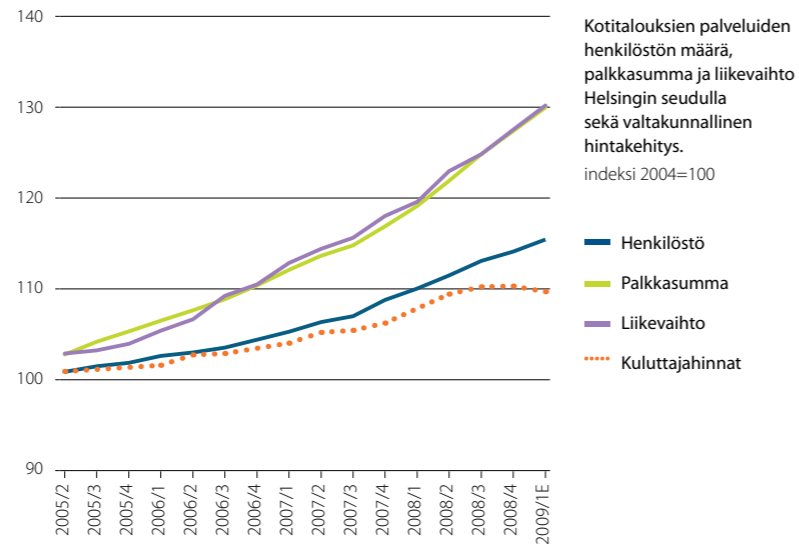
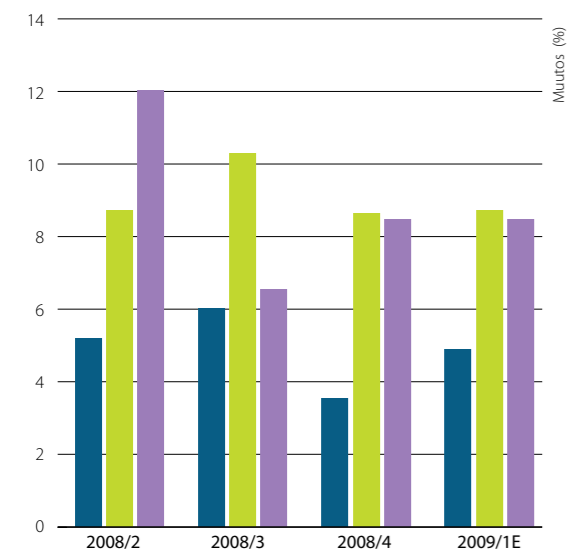
Kotitalouksien palveluja tuottavien yritysten liiketoiminta kasvoi vakaasti taantumasta huolimatta.

Kotitalouspalvelujen liiketoiminnan trendi pysyi alkuvuodesta kasvavana ainoana toimialana Helsingin seudulla, kun keskimäärin toimialat supistuivat alkuvuonna 13 % edellisvuodesta. Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä alan liikevaihto kasvoi ennakoarvion mukaan lähes 9 % vuodentakaisesta. Vuodesta 2004 alan liikevaihto kasvoi 30 %. Kuluttajahinnat ovat nousseet samana aikana 10 %. Alan liikevaihdon kasvu on ollut keskimääräisellä tasolla muihin päätoimialoihin verrattuna. Kotitalouspalveluiden trendi on Helsingin seudulla jäänyt jonkin verran jälkeen alan valtakunnallisesta kasvusta.

Kotitalouspalveluiden palkkasumma kasvoi 9 % edellisvuodesta vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, lähes samaa tahtia liikevaihdon kanssa. Henkilöstömäärä kasvoi myös 5 % edellisvuodesta vuoden alussa. Alan palkkasumma on noussut 30 % vuodesta 2004. Henkilöstömäärä on kasvanut 15 % vuoteen 2004 verrattuna, hieman enemmän kuin seudun kaikilla toimialoilla keskimäärin.

Palveluja kotitalouksille tuottavissa yrityksissä oli viimeksi kuluneen vuoden aikana työvoimatutkimuksen mukaan noin 67 000 työpaikkaa Helsingin seudulla.

Kotitalouksien palveluiden henkilöstön määrä, palkkasumma ja liikevaihto Helsingin seudulla, muutos edellisvuodesta (%).



Asuntotuotanto hiipui Helsingin seudulla viime vuonna. Aloitettujen ja valmistuneiden asuntojen määrä putosi lähes yhtä alhaiselle tasolle kuin 1990-luvun lamavuosina.

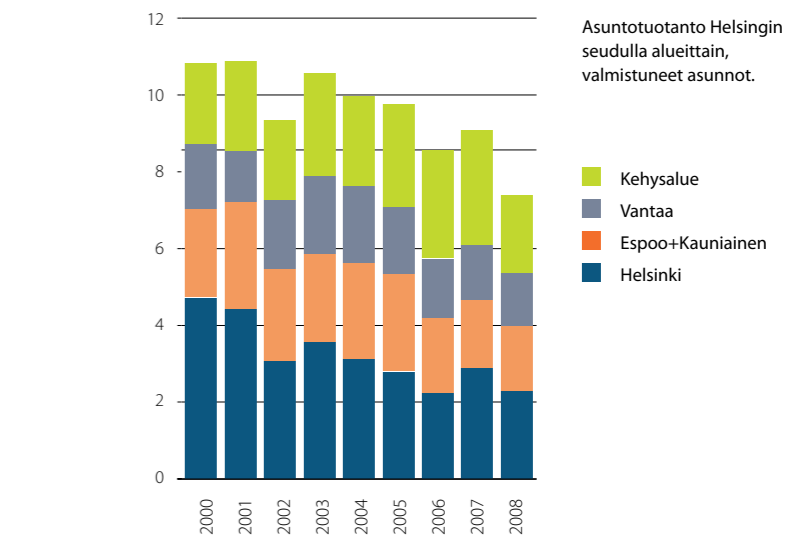
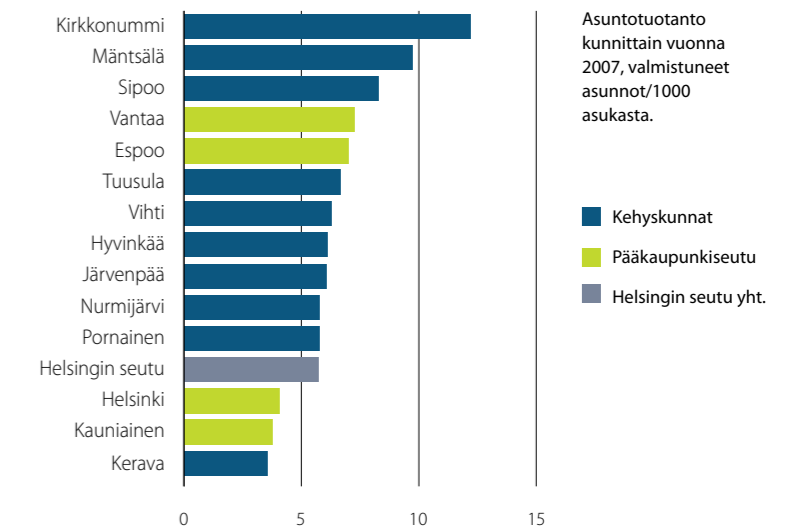
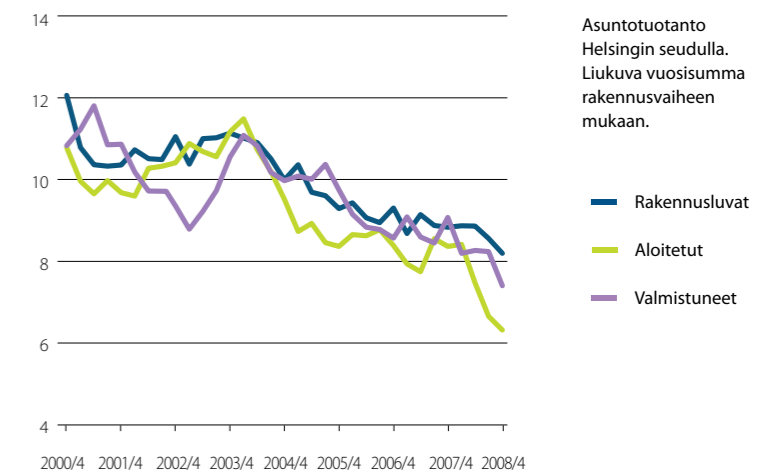
Helsingin seudulla valmistui noin 7 400 asuntoa vuonna 2008. Määrä oli 1 700 asuntoa pienempi kuin edellisellä vuonna. Asuntoja aloitettiin vielä selvästi vähemmän kuin niitä valmistui, vain 6 300 kpl. Tästä seuraa, että kuluvan vuoden aikana valmistuvien asuntojen määrä tulee laskemaan viime vuoteen verrattuna tuntuvasti edelleen. Rakennuslupia myönnettiin viime vuonna 8 200 asunnolle. Viimeisen 50 vuoden aikana Helsingin seudun asuntotuotanto on ollut viime vuotta alhaisemmalla tasolla ainoastaan 1990-luvun laman aikana, sillä vuonna 1995 aloitettiin ja vuonna 1996 valmistui vielä vähemmän asuntoja kuin vuonna 2008.

Asuntotuotannossa on suuria eroja Helsingin seudun kuntien välillä. Helsingissä asuntoja valmistui viime vuonna 2 300 eli tuotanto painui vuoden 2007 nousukäänteen jälkeen uudelleen yhtä matalalle tasolle kuin vuonna 2006. Myös Espoossa ja Vantaalla tuotanto väheni, mutta kummassakin kaupungissa pudotus jäi pieneksi: Espoossa valmistui viime vuonna noin 1 700 ja Vantaalla 1 400 asuntoa. Kehyskunnissa asuntotuotanto väheni tuntuvasti edellisvuodesta: alueella valmistui yhteensä vain 2 000 asuntoa, vähemmän kuin kertaakaan 2000-luvulla.

Helsingin seudun kunnista Kirkkonummella valmistui väestöön suhteutettuna selvästi eniten asuntoja viime vuonna, 12,2 asuntoa 1 000 asukasta kohti. Myös Mäntsälässä ja Sipooassa asuntotuotanto oli aktiivista. Vantaalla ja Espoossa valmistui noin 7 asuntoa 1000 asukasta kohti. Helsingin tuotanto yltyi 4 asuntoon 1 000 asukasta kohden. Tästä jäivät vielä jälkeen Kauniainen ja Kerava.

Helsingin seudun kunnat ovat yhteisesti asettaneet asuntotuotannon tavoitteeksi 12 000 – 13 000 asunnon rakentamisen vuosittain. Viime vuoden tuotanto jäi tästä selvästi jälkeen. Asukaslukuun suhteutettuna Helsingin seudulla valmistui viime vuonna 5,7 asuntoa 1 000 asukasta kohti, saman verran kuin koko maassa. Kuitenkin asuntokysynnän yksi keskeisimmistä perustekijöistä, asukasmäärä, lisääntyi viime vuonna Helsingin seudulla 1,2 %, kun koko maassa väestö kasvoi 0,5 %.

Tietolähde Tilastokeskus
Rakennus- ja asuntotuotantotilasto; v. 2008 tiedot ennakkotietoja.



Helsingin seudun toimialakatsaus

2
09

Julkaisija

Helsingin seudun kauppakamari
Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
puh. (09) 228 601
www.helsinki.chamber.fi

Toimitus

Kaupunkitutkimus TA Oy
Paciuksenkatu 19, 00270 Helsinki
puh. (09) 561 2493
www.kaupunkitutkimusta.fi

Lisätietoja

Varatoimitusjohtaja **Jorma Nyrhilä**
Helsingin seudun kauppakamari
puh. (09) 228 60213
jorma.nyrhila@chamber.fi

Asiamies **Tiina Pasuri**
Helsingin seudun kauppakamari
puh. (09) 228 60215
tiina.pasuri@chamber.fi

Toimitusjohtaja, tutkija **Seppo Laakso**
Kaupunkitutkimus, puh. (09) 561 2493
seppo.laakso@kaupunkitutkimusta.fi

Tutkija **Eeva Kostiainen**
Kaupunkitutkimus, puh. (09) 568 19 560
eeva.kostiainen@kaupunkitutkimusta.fi

Ulkoasu

Mainostoimisto KPL Oy
kari.lehkonen@kpl.fi

Toimialakatsauksen verkkojulkaisu
www.kaupunkitutkimusta.fi
tai www.helsinki.chamber.fi

Tietolähteet ja käsitteet

Tässä katsauksessa käytetään uutta toimialaluokitusta vuodelta 2008. Uudessa luokituksessa toimialojen sijoittumisessa päätoimialoilta on tapahtunut paljon muutoksia. Aiemmat katsaukset ovat vuoden 2002 toimialaluokituksen mukaisia, eivätkä ne siksi ole kaikilta osin vertailukelpoisia tämän katsauksen kanssa.

Toimialoittaiset liikevaihto- ja palkkasumma- ja käyvin arvoin esitetään kunkin ajankohdan mukaisin käyvin arvoin vähentämättä inflaation vaikutusta. Kunkin toimialan yhteydessä esitetään valtakunnallinen hintakehitys vertailuksi.

Liikevaihto on Helsingin seudulla toimivien yritysten myynnin yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen ensimmäisen kuukauden myynnin ennakkotietoon ja kahden seuraavan kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon alvuorustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Palkkasumma on Helsingin seudulla toimivien yritysten ja muiden yhteisöjen maksamien palkkojen yhteenlaskettu arvo. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäisen kuukauden palkkasummien ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Tietolähde:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu (verohallinnon työnantaja-suorustiedot). **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Henkilöstömäärällä tarkoitetaan yritysten kokopäivätyöllisten määrää. Henkilöstömäärän indikaattori estimoidaan yritys- ja toimipaikkarekisterin henkilöstötiedosta ansiotason muutoksesta puhdistetun palkkasumman perusteella. Yrittäjien henkilöstömäärä estimoidaan liikevaihdon perusteella. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto on ennakoarvio, joka perustuu kyseisen neljänneksen kahden ensimmäi-

sen kuukauden henkilöstömäärien ennakkotietoon ja viimeisen kuukauden ennusteeseen. **Indikaattorin laskenta:** Tilastokeskus asiakaskohtainen suhdannepalvelu. **Ennakoarvio:** Kaupunkitutkimus.

Tietojen korjautuminen: Liikevaihto-, palkkasumma- ja henkilöstömäärätiedot korjautuvat tietojen tarkentuessa vuoden päähän taaksepäin. Tästä syystä uusimman katsauksen tiedoissa on poikkeamia aikaisempiin katsauksiin verrattuna.

Työlliset ovat 15-74-vuotiaita Helsingin seudulla asuvia, jotka ovat olleet työllisiä tutkimusjakson aikana. **Työpaikoilla** tarkoitetaan työllisten henkilöiden määrää, joiden työpaikka sijaitsee Helsingin seudulla. Työpaikka- ja työllisyystiedot perustuvat kuukausittain toistuvaan otostutkimukseen, johon pienten toimialojen kohdalla sisältyy kohtalainen virhemarginaali. **Tietolähde:** Tilastokeskus, työvoimatutkimus.

Tuotanto kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettiä käyttäen seuraavia tietoja:

Helsingin seutu: Toimialoittaisten liiketoimintakuvauksien perusteella konstruoitu ennakoarvio kuvaaja. Viimeisen neljänneksen tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. **Kuvaajan ja ennakoarvion laadinta:** Kaupunkitutkimus.

Suomi: Kansantalouden neljännesvuositilinpidoon bruttokansantuote kiintein vuoden 2000 hinnoin, lukuun ottamatta viimeistä neljännestä. Viimeisen neljänneksen tieto on ennakoarvio. **Tietolähde:** Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito. **Ennakoarvion laadinta:** Kaupunkitutkimus.

Hinnat: Katsauksessa käytetään seuraavia valtakunnallista hintakehitystä kuvaavia indikaattoreita: kuluttajahintaindeksi, tukkuhintaindeksi, teollisuuden tuottajahintaindeksi ja rakennuskustannusindeksi. Katsauksessa kaikki hintaindeksit on muutettu siten,

että niiden vertailuvuotena on 2004. **Tietolähde:** Tilastokeskus.

Indeksisarjat, jotka esitetään kuvioissa, ovat neljän neljänneksen liukuvia keskiarvoja, joissa keskiarvo on sijoitettu viimeiselle havainnolle. Indeksisarjojen vertailuvuosi on 2004.

Ennakoarviot: Kirjain E kuvion vaaka-akselin vuosineljänneksen yhteydessä tarkoittaa, että kyseisen neljänneksen tuotantoa, liikevaihtoa, palkkasummaa ja henkilöstömäärää koskeva tieto on ennakoarvio.

Helsingin seutu

Pääkaupunkiseutu			
1	Helsinki	8	Kirkkonummi
2	Espoo	9	Mäntsälä
3	Vantaa	10	Nurmijärvi
4	Kauniainen	11	Pornainen
		12	Sipoo
		13	Tuusula
		14	Vihti

Kehyskunnat	
5	Hyvinkää
6	Järvenpää
7	Kerava

